

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΤΕΥΧΟΣ 1 (780) ΓΕΝΝΑΡΙΟΣ — ΦΕΒΡΑΡΙΟΣ 1924

ΤΟ ΠΑΙΔΑΚΙ ΤΟ ΧΡΥΣΟ

Τὸ παιδάκι ἀφτὸ δὲν τὸ χορταίνω· δυὼ χρονῶ εἶναι μό-
λις καὶ μιᾷ καὶ σοῦ ξεστομίζει λεξοῦλες, φρασσοῦλες σοῦ ἀρα-
διάζει, ποὺ σοῦ ἐρχεται, ἂν μποροῦσες, νὰ τὶς πάρῃς μιὰ μιὰ,
νὰ τὶς φιλήσῃς. Τὸ πεθαίνεις στὰ φιλιά, χαδέβεις τὰ ξαθὰ
του τὰ μαλλάκια, τὸ πιάνεις ἅπ' τὸ χεράκι του τὸ μαλακό, νὰ
κάμετε δυὸ βήματα μαζί, γελᾷς, χωρατέβεις, σκοτώνεις τὰ
μυαλά σου πῶς νὰ τὸ γλεντίσῃς, καὶ πάλι τὸ φιλεῖς, τὸ νό-
στιμο, τὸ γλυκό, τὸ ἄθῳο τὸ πλασματάκι.

Κι ἄξαφνα μέσα μου βροντᾷ μιὰ φωνὴ φουρτούνα.

— «Ὁξω ἀπὸ δῶ, νὰ μὴ σὲ βλέπω! Παλιάθρῳπος καὶ
σὺ σὰν τοὺς ἄλλους, μιὰ καὶ γίνῃς ἄντρας.»

Η ΕΡΑΤΩ

Ἡ Ἐρατῶ, ποὺ πάντα ἓνας Ἔρωτας στέκεται στὸ πλεβρό-
της, ἡ Ἐρατῶ εἶναι ἡ ἀληθινὴ Μούσα τοῦ ποιητῆ. Ἀφτὴ
καὶ ἡ μόνη κοσμοπλάστρια. Ἡ καρδιὰ εἶναι ποὺ δημιουργᾷ,
ὁ νοὺς βοηθᾷ μονάχα. Γιατὶ πλάθει ὁ ποιητὴς; Γιατὴν
ἀγάπη. Τὴν ἀγάπη τῆς πατρίδας, τῆς ἀλήθειας—καὶ τὸ περ-
σότερο θαρρῶ γιὰ τὴν ἀγάπη τῆς γυναίκας.

Νάγαπᾷτε, παιδιὰ, νάγαπᾷτε ἀλύπητα, νάγαπᾷτε ἀκατά-
παφτα, παιδιὰ μου, νοῖοι καὶ νιές. Δὲ μοῦ λέτε τί ξερό, τί
ἀδρόσιστο κλωνάρι ὁ ἄνθρωπος ποὺ δὲν ἀγαπᾷ. Δὲ θὰ κα-
τορθώσῃ τίποτα, οἷοι καὶ ἂν καταπιαστῇ, ποίηση, ἐπιστήμη,
ἀκόμη καὶ πολιτικὴ! Πρέπει πάντα, ἡ διαολεμένη Ἐρατῶ

νάρθη νὰ μᾶς γαργάλισῃ τὰ μυαλά μας, γιὰ νὰ χύσουμε ὅξω τὴν ψυχὴ μας.

Καί, μὰ τὴν Ἑρατῶ, νὰ μὴ φοβᾶστε, νάγαπήσετε μιά, δυό, τρεῖς, τέσσερεις φορές, ὅσες θέλετε, ὅσες μπορείτε. Νά διῆτε πιά τότες τί καλὸ ἢ ἀγάπη θὰ σᾶς κάμῃ. Φρέσκοι φρέσκοι σὰν τὴ δροσιὰ τῆς ἀβγῆς, κάθε πρωτὶ θὰ ξυπνᾶτε. Μὲ τὴν ἀγάπη ὡς καὶ ὁ πόνος εἶναι φρέσκος, γιὰτὶ μὲ τὴν ἀγάπη ὡς καὶ ὁ πόνος ἐνεργᾷ.

Τὸ μυστικὸ τῆς ζωῆς, ποιὸς ξαίρει; θὰ τὸ παραβαθύνουμε, μιὰ καὶ παραβαθύνουμε τὴ γυναῖκα μ' ἓναν ὄρο, παιδάκια μου γλυκά, μὲ τὴν καρδιὰ πρῶτα πρῶτα νάγαπᾶτε, γιὰ νὰ μὴν τὸ παραξηλώσετε στὸ παραβάθυμα καὶ τότες σᾶς πειράξῃ στὴν υἰεῖα.

Ο ΤΙΘΩΝΟΣ

Τὴν ἀγάπησε νιὸς παλληκάρι, ὁ Τιθωνός, τὴν παναιώνια τὴν Ἡῶ, ποὺ νὰ τὴν ποῦμε Ἀβγούλα καλῆτερο, ἀφοῦ αἰώνια καὶ ἡ Ἀβγούλα.

Στὸν ὁρίζοντα κάτω, ἓνα πρωτὶ, ἄρχισε ἡ Ἀβγούλα νὰ χαράζῃ τὴν ἄσπρη τῆς γραμμὴ ποὺ τῆς ἀνοίγε τὸ δρόμο τοῦ ῥανοῦ. Ἀπὸ ἐκεῖ ἀπάνω, τὸν εἶδε τὸν Τιθωνὸ καὶ τρελάθηκε. Ἀμέσως ἔρριξε ὅλο τῆς τὸ φῶς στὴν ἀπανωσιὰ τῆς γῆς, τὸν ἄρπαξε καὶ τὸν πῆγε στὰ παλάτια τῆς τὰ μαλαματένια.

Τὴν ἐσυνέπαιρνε ἡ ὁμορφιὰ τοῦ Τιθωνοῦ, ἐπειδὴ τοῦ Τιθωνοῦ ἡ ὁμορφιὰ ἔγραφε νοῦ καὶ διάνοια. Εἴτανε ποιητῆς ὁ Τιθωνός. Μαζί γεννήσανε τὸ Μέμνονο, δηλαδὴ τὸν ἥρωα τῆς σκέψης, τῆς σκέψης καὶ τοῦ λογισμοῦ.

Δὲν μποροῦσε ἡ Ἀβγούλα νὰ τὸ φανταστῇ πῶς; ὦρα θὰ σημάνη ὅπου θὰ πέθνησκε ὁ Τιθωνός. Πετᾶχτηκε ἀπάνω στὸν Ὀλυμπο, μπροστὰ στὸ θρόνο τοῦ Δία, ἔπεσε στὰ γόνατά του.

— «Πατέρα, δὲ θέλω, δὲ θέλω νὰ πεθάνῃ ὁ Τιθωνός μου. Ἀθάνατο νὰ μοῦ τὸν κάμῃς».

— «Λοιπὸν ἔτσι, κοριτσάκι μου ἐσύ, φτάνει πού τὸν ἀγάπησες κι ἀθάνατο μᾶς βγάξεις ἀμέσως ἓνα θνητό ;»

— «Πατέρα, πατέρα, νὰ μοῦ τὸ τάξῃς !»

Στὰ γένια τοῦ Δία τὰ καμαρωμένα, λὲς νὰ γλίστρησε, λὲς νὰποχάθηκε κάποιο χαμόγελο μαργιόλικο πού τὸ εἶδανε μόνο οἱ οὐρανοί.

— «Σοῦ τὸ τάζω !» τῆς ἀποκρίθηκε.

Καὶ κούνησε ὁ Δίας τὸ κεφάλι. Κ' ἐφτὺς μὲ τὸ νέψιμο τοῦ κεφαλιοῦ του, ἀκούσανε οἱ Θεοὶ τὸν Ὀλυμπο νὰ τριζῇ, νὰ σειέται ἡ γῆς.

Χαρούμενη πάει καλιά της ἡ Ἀβγούλα στὸ παλάτι τους τὸ μαλαματένιο. Μῆνες, χρόνια περνοῦνε κι ὁ Τιθωνός πάντα του παλληκάρι.

Ἐνα πρωτὶ ὥστόσο, ἓνα πρωτὶ τῆς πίκρας καὶ τοῦ χαμοῦ, ἐκεῖ πού φιλοῦσε τὸν Τιθωνό της, ἡ Ἀβγούλα βλέπει ἄξαφνα, βλέπει ζαρωματιὲς στὸ πρόσωπο πού ἴσια μὲ-τὴ στιγμή ἐκείνη ἔλαμπε φρέσκο καὶ λεφκό.

Πετιέται ξανὰ στὸν Ὀλυμπο ἀπάνω ἡ Ἀβγούλα, στέκεται ὄρθις, δὲ σκύβει στὸ θρόνο τοῦ Δία μπροστά.

— «Πῶς εἶναι δυνατό, ὅστερις ἀπὸ τὸ νέψιμο τοῦ κεφαλιοῦ του, ὁ Δίας νὰ γελάσῃ τὴν Ἀβγούλα, ἓνας Θεὸς νὰ γελάσῃ μὲ Θεά :»

Καὶ πάλε χαμογέλασε μαργιόλικα ὁ Δίας.

— «Ὁ Δίας δὲν εἶναι κουφός. Ὁ Δίας ζυγιάζει τὰ λόγια πού βγαίνουνε ἀπὸ τὸ στόμα του, ζυγιάζει κι ὅσα βγαίνουνε ἀπὸ τὸ στόμα τῶν ἄλλωνῶν. Μοῦ γύρεψες τὴν ἀθανασία τοῦ Τιθωνοῦ. Δὲ μοῦ γύρεψες τῆς νιότης του τὴν ἀθανασία. Ὁ Τιθωνός ἐννοεῖται πῶς δὲ θὰ πεθάνῃ, ἐννοεῖται ὅμως πῶς θὰ γεράξῃ ὁλοένα, πῶς θὰ βλέπῃ αἰώνια τὰ γεράματά του, πῶς θὰ μαραίνεται μέρα τὴ μέρα ὁ Τιθωνός.»

— «Δία ψεύτη, Δία σοφιστή, ἄδικε, ἀθεόφοβε Δία, ἐγὼ θὰ γλυτώσω τὸν Τιθωνό μου — καὶ θὰ τὸ διῇς !»

Κατεβαίνει ὀρμητικὰ στὸ παλάτι τὸ μολαματένιο, τὸ ῥίχνει κάτω, χτίζει στὸν τόπο τοῦ ἑνα παλάτι ἀπὸ κρούσταλλο, θεόφωτο, ἐβρύχωρο, ἡλιολουσμένο ἀπὸ κάθε μεριά. Βάζει μέσα λουλούδια, δέντρα καὶ πουλιά. Πουλιὰ τραγουδούσανε τὸ ἀθάνατό τους, τὸ ἑλληνικό τους τὸ τραγούδι, σὰν πρωτοανταμωθήκανε ἡ Ἀβγούλα κι ὁ Τιθωνός. Πουλιὰ καὶ τώρα τοὺς θυμίζανε τὸ καλοκαίρι τῆς ἀγάπης.

Ἔτσι τὸ συγύρισε ἡ Ἀβγούλα τὸ παλάτι τοῦ Τιθωνοῦ, καὶ πάθε πρωτῆ, προτοῦ βγῇ στὸ καθημερινό της τὸ σεργιάνι, ἄνοιγε τὴν πόρτα, ἔχυνε μέσα τὸ φῶς της καὶ πάντα ἔμνησκε νέος ὁ Τιθωνός.

Τιθωνός ἐγὼ δὲν εἶμαι, τίποτα ἐμένα δὲ μοῦ ἔταξε ὁ Δίας, μὰ στὸ παλάτι τὸ κρουσταλλένιο ποὺ μοῦ χάρισε, Εἰρήνη, πάντα νέο μὲ βαστᾷς μὲ τὸ ἀμάραντό σου τὸ φῶς.

(Ἀεφτέρρα, 21 τοῦ Δεκέβρη 1923.)

Δ Ε Η Σ Η

Ἀθάνατοι, ἀθάνατοί μας Θεοί, πόσες φορὲς σᾶς προσκύνησα καὶ τοὺς δώδεκα, τοὺς μεγάλους, τὸν Κρόνο, τὴν Κυβέλη, τὴν Περσεφόνη, τὸ Δία, τὴν Ἥρα, τὸν Ἀπόλλωνα, τὴν Ἀρτεμη, τὸ Διόνυσο, τὸν Ἑρμῆ, τὴν Ἀφροδίτη, τὸν Ποσειδῶνα καὶ τὸν Πλούτωνα ! Σὰν εἶμουνε παιδί, ἐγὼ εἶχα ἰδιαίτερη ἀγάπη γιὰ σᾶς, ἰδιαίτερα μαζί σας ἀλισβερίσια. Τόσα μοῦ δηγότανε στὴν Πόλη γιὰ τὶς ἀφεντιές σας ὁ δάσκαλός μου ὁ σιδερὸς Ἡλίας ποὺ ἔπιασα μὲ σᾶς ἀπὸ τότες γνωριμία προσωπική. Σᾶς ἔβλεπα, σᾶς ἄκουα, κουβεντιάζαμε πρωτῆ καὶ βράδι. Δὲ μὲ μπόδιζε ὥστόσο ἀφτό, μήτε νὰ κάνω τὴν προσεφκή μου, μήτε νὰ πηγαίνω στὴν ἐκκλησιά. Τί τὰ θέλετε ; Μονάχα ὁ Ρωμιὸς τὸ κατάφερε νὰ σμίξει δυὸ

Θρησκείες σὲ μιὰ, νὰ κουβαλήσῃ, νὰ στήσῃ στὸν Ὀλυμπο
ἀπάνω τὸ Ναὸ τοῦ Μονοθεϊσμοῦ, νὰ λατρεύῃ τὸ Χριστό, μὰ
νὰ σέβεται καὶ τὸ Δία.

Ἡ δυσκολία γιὰ μένα δὲν εἶτνε τότες ποὺ παραδινό-
μουνε Ὀμηρο καὶ Βαγγέλιο συνάμα. Σήμερα κατάλαβα, ἡ δυ-
σκολία ποῦ πέφτει. Γιατὶ νὰ σᾶς τὰ πολιλογῶ ; Νὰ, στὰ χρό-
νια μου ἐκεῖνα τὰ παιδιάτικα, εἶχα μιὰ παρ᾽ἑξῆνη προτίμηση
γιὰ τὸν Ποσειδῶνα, γιὰ τὸν «ἄναξ Ποσειδάν» καὶ γιὰ τὴν
Ἀθηνά, γιὰ τὴ «γλαυκῶτις Ἀθάνα»...ποὺ νὰ τὸν πάρῃ ὁ Διά-
βολος τὸ γέρο τὸ Σοφοκλῆ, καὶ κανένας μας ποτέ του δὲ θὰ
τοῦ παραγγῇ... Τὶ λέγαμε ; Τὸν Ποσειδῶνα καὶ τὴν Ἀθηνά
εἶχα στὸ νοῦ μου, γύρεβα φαίνεται θάλασσα καὶ πολέμους.
Ἐλᾶτε δὲ ποὺ κατόπι — καὶ νάτος πάλε ὁ γέρος ! —κατόπι
δὲ μ' ἄφησε ἡσυχία ἡ «Χρυσάνιος Ἀφροδίτα», ποὺ κάμποσο
μὲ ζάλισε, ποὺ κάμποσο τὴ ζάλισα καὶ δάφτη.

Θεοί, ἀθάνατοί μας Θεοί, τὸ ξαίρετε τουλάχιστο πὼς
ἀχάριστος δὲν εἶμαι. Οἱ θεῖες οἱ γυναῖκες ποὺ μὲ σπλαχνι-
στήκανε, σᾶς παρακάλεσα συχνά, σᾶς παρακάλεσα θερμά, νὰ
τίς δώσετε λίγη ἀθανασία γιὰ ὅλους τοὺς μετέλδεις ποὺ εἶ-
δανε μαζί μου. Καὶ μοῦ τὸ τάξατε μὲ τὴν ἀπέραντη καλο-
σύνη σας, μὲ τὴ δύναμή σας τὴν ἀπεραντώτερη. Τρεῖς εἶναι
ἀφτιές. Τίς θυμᾶστε ; Τίς εἶπαμε δὲ κι ἄλλοι. Εἶναι ἡ Μυρ-
ρίανα, εἶναι ἡ Φροσούλα, εἶναι ἡ κόρη τοῦ Γαλάτη τοῦ ποιητῆ.
Καὶ τώρα ; Τώρα εἶναι ἡ Ἀβγούλα, ἡ Ἀβγούλα —Εἰρήνη,
τώρα εἶναι τὸ πλάσματάκι τὸ χαριτωμένο, τὸ θεόγλυκό μου,
ποὺ ψεγαδάκι δὲν τοῦ βρίσκω. Νὰ μὴν τοῦ βρῆτε μήτε σεις,
παρὰ νὰ τοῦ βρῆτε καμιά θεσοῦλα, νόστιμη νόστιμη καὶ
μυστική, στὰ πόδια τῆς Ἀθηνᾶς, στὸν ἀθάνατο ἀπάνω τὸν
Ὀλυμπό σας.

(Εἶκος, πέντε τοῦ Δεκέβρη, Τρίτη, 1923.)

ΨΥΧΑΡΗΣ